

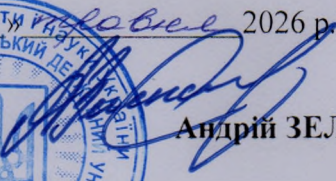
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією Закладу вищої освіти
«Подільський державний університет»

(протокол 4 від «13» лютого 2026 р.)

Голова приймальної комісії

Андрій ЗЕЛЕНСЬКИЙ

ПРОГРАМА

вступного іспиту

на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини»

Голова предметної комісії
професор

Наталія КОРЖЕНІВСЬКА

м. Кам'янець – Подільський-2026

Розробники:

КОРЖЕНІВСЬКА Наталія Леонідівна – доктор економічних наук, професор, в.о. директора Навчально-наукового інституту бізнесу і фінансів; гарант освітньо-наукової програми.

ВОЛОЩУК Юлія Олександрівна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ЗАХОДИМ Марина Володимирівна – доктор економічних наук, професор, в.о. завідувача кафедри економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

НІСХОДОВСЬКА Олена Юріївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ЗМІСТ

1. Загальні положення	4
2. Структура екзаменаційного білета та критерії оцінювання відповідей	5
3. Програма підготовки до вступних іспитів	7
4. Додатки.	17

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою складання вступного іспиту на програму третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти «Доктор філософії» зі спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» є перевірка й оцінювання теоретичних знань і практичних умінь вступників у сфері економічної теорії, міжнародної економіки, сучасних економічних процесів та механізмів функціонування національної і світової економіки, а також визначення рівня їхньої готовності до здійснення науково-дослідної діяльності, самостійного аналізу економічних явищ і розв'язання актуальних науково-практичних завдань у галузі економіки та міжнародних економічних відносин.

До складання вступного іспиту на програму третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти «Доктор філософії» зі спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» допускаються особи, які мають ступінь магістра (або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) та здібності до оволодіння компетентностями, відповідними восьмому рівню кваліфікацій Національної рамки кваліфікацій, прийнятої Постановою Кабінету міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519).

Програма вступного іспиту охоплює питання, які в сукупності характеризують вимоги до компетентностей особи, яка претендує на навчання за програмою третього освітньо-наукового рівня вищої освіти спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» кваліфікації доктор філософії з економіки та міжнародних економічних відносин.

2. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ

Організація і проведення вступного іспиту до вступу в аспірантуру здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України, Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет», «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет».

Екзаменаційні білети передбачають питання з визначених дисциплін. Вступне випробування включає теоретичні запитання рівнозначної складності з дисциплін зі спеціальності. Вступний усний іспит до аспірантури зі спеціальності проводиться у вигляді усних відповідей на поставленні запитання, що містяться у екзаменаційних білетах.

Тривалість вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності – 2 години. Приймальна комісія допускає до участі у конкурсному відборі для вступу на навчання вступників на основі раніше здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст/ступеня магістр. Екзаменаційний білет зі спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» включає чотири питання теоретичного спрямування за основними фаховими напрямками:

1. Економічна теорія.
2. Національна та регіональна економіка.
3. Зовнішньо-економічна діяльність.
4. Економічна статистика. Математичні методи, моделі та технології в економіці.

Приклад екзаменаційного білета наведено у Додатку 1.

Знання та вміння, продемонстровані вступниками до аспірантури на вступних випробуваннях зі спеціальності, оцінюються за 200-бальною шкалою.

Оцінювання відповідей вступника за кожне питання – окремо (максимальна кількість балів за правильну відповідь на одне питання – 50 балів) здійснюється за такими критеріями:

46-50 балів – правильна й вичерпна відповідь на поставлене запитання, яка відображає глибоке знання понятійного апарату і літературних джерел, уміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, залежностей та явищ, наводяться конкретні ситуаційні приклади з належними поясненнями і висновками;

41-45 балів – в цілому правильна відповідь, що відображає здатність до узагальнення, але неповна за змістом, або має окремі неточності в формулюваннях, незначні помилки в аргументації та визначенні проміжних і кінцевих результатів ситуації;

31-40 – продемонстровано розуміння основних положень матеріалу, проте відповідь неповна й не достатньо аргументована, мають місце помилки у визначенні проміжних та кінцевих результатів ситуації;

21-30 балів – часткове висвітлення змісту питань, незадовільні знання понятійного апарату, відсутність уміння аргументації відповіді та висловлення власного ставлення до відповідних категорій, залежностей та явищ;

0-20 балів – неправильна відповідь на питання.

Загальне оцінювання вступного іспиту здійснюється за такими критеріями:

<i>Кількість балів</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
175 - 200	Правильна й вичерпна відповідь на питання екзаменаційного білету, яка відображає глибоке знання понятійного апарату і літературних джерел, уміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, залежностей та явищ, наводяться конкретні ситуаційні приклади з належними поясненнями і висновками
150 - 174	У цілому правильна відповідь на питання екзаменаційного білету, що відображає здатність до узагальнення, але неповна за змістом, або має окремі неточності в формулюваннях, незначні помилки в аргументації та визначенні проміжних і кінцевих результатів ситуації
100 - 149	Часткове висвітлення змісту питань екзаменаційного білету, незадовільні знання понятійного апарату, відсутність уміння аргументації відповіді та висловлення власного ставлення до відповідних категорій, залежностей та явищ
0 - 99	Неправильна відповідь на питання екзаменаційного білету Результат вступного іспиту вважається незадовільним

Вступний іспит до аспірантури перескладанню не підлягає.

3. ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ І РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Блок І «Економічна теорія»

1. Інституціональні засади функціонування сучасної економіки.
2. Економічні системи суспільства та їх трансформація в умовах глобалізації.
3. Власність як економічна категорія та основа господарських відносин.
4. Теорія потреб, інтересів і мотивації економічної діяльності.
5. Виробництво, розподіл, обмін і споживання як стадії суспільного відтворення.
6. Теорія товару та грошей у сучасній економічній науці.
7. Попит, пропозиція та ринкова рівновага: теоретичні аспекти та сучасні тенденції.
8. Теорія конкуренції та її роль у забезпеченні ефективності ринку.
9. Монополізація економіки та антимонопольне регулювання.
10. Теорія підприємництва та сучасні форми організації бізнесу.
11. Ринок праці та особливості формування людського капіталу.
12. Заробітна плата як економічна категорія та чинник соціально-економічного розвитку.
13. Теоретичні засади функціонування фінансової системи держави.
14. Інфляція: причини, соціально-економічні наслідки та механізми регулювання.
15. Безробіття та його вплив на економічний розвиток країни.
16. Теорії економічного циклу та кризових явищ в економіці.
17. Державне регулювання економіки: теоретичні підходи та сучасна практика.
18. Фіскальна та монетарна політика держави в умовах нестабільності.
19. Соціальна політика держави та механізми забезпечення економічної безпеки.
20. Теоретичні основи міжнародної економічної інтеграції.
21. Глобалізація світової економіки: переваги, ризики та суперечності.
22. Інноваційна модель економічного розвитку та економіка знань.
23. Цифровізація економіки та трансформація економічних відносин.
24. Теорія сталого розвитку та її економічний вимір.
25. Креативна економіка як сучасний напрям економічного розвитку.
26. Сутність, форми та еволюція міжнародних економічних зв'язків.
27. Міжнародний поділ праці як основа розвитку світового господарства.
28. Міжнародна торгівля: теорії, механізми та сучасні тенденції розвитку.
29. Міжнародний рух капіталу та його вплив на економічний розвиток країн.
30. Міжнародна міграція робочої сили: причини, наслідки та сучасні тенденції.
31. Валютні відносини та функціонування міжнародної валютної системи.

32. Європейська економічна інтеграція та участь України у міжнародних економічних процесах.
33. Глобальні економічні проблеми та механізми міжнародного співробітництва.
34. Зовнішньоекономічна діяльність держави та інструменти її регулювання.
35. Геоелектронічні трансформації та їх вплив на міжнародні економічні зв'язки.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Базилевич В. Д. Економічна теорія : політекономія : підручник. Київ : Знання, 2020. 710 с.
2. Гальчинський А. С. Економічна теорія : навч. посіб. Київ : Либідь, 2022. 472 с.
3. Дзюбик С. Д., Ривак О. С. Основи економічної теорії : навч. посіб. Київ : Кондор, 2021. 492 с.
4. Зінчук Т. О. Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 416 с.
5. Іванілов О. С. Економіка підприємства : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 728 с.
6. Клиновий Д. В., Пепа Т. В. Економічна теорія : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2023. 568 с.
7. Мамалуй О. О. Основи економічної теорії : навч. посіб. Харків : Право, 2023. 384 с.
8. Мочерний С. В. Економічна теорія : навч. посіб. Київ : Академія, 2021. 640 с.
9. Ніколенко Ю. В. Політична економія : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 632 с.
10. Савченко В. Ф. Економічна теорія та сучасна економічна політика : монографія. Київ : КНЕУ, 2024. 420 с.
11. Чухно А. А. Основи економічної теорії : підручник. Київ : Вища школа, 2020. 512 с.
12. Шевченко Л. С. Сучасна економічна теорія: навч. посіб. Харків: Право, 2025. 350 с.

Блок 2 «Національна і регіональна економіка»

1. Предмет і завдання навчальної дисципліни «Національна економіка».
2. Поняття національної економіки як цілісної системи та передумови її формування.
3. Основні макроекономічні суб'єкти національної економіки та їхня взаємодія.
4. Класифікація та характеристика типів національних економічних систем.
5. Показники результативності національної економіки (ВВП, ВНД, Індекс людського розвитку).
6. Поняття сукупного економічного потенціалу країни та його структура.

7. Природно-ресурсний потенціал України та ефективність його використання.
8. Демографічний потенціал та трудові ресурси як основа економічного зростання.
9. Науково-технічний та інноваційний потенціал країни: сучасний стан та проблеми розвитку.
10. Виробничий та інфраструктурний потенціал національного господарства.
11. Сутність та роль інституціонального середовища у функціонуванні економіки.
12. Форми власності в Україні та їхній вплив на розвиток підприємництва.
13. Мале та середнє підприємництво як основа ринкової інфраструктури країни.
14. Державний сектор в національній економіці: межі ефективності та функції.
15. Тіньова економіка: причини виникнення, масштаби та наслідки для держави.
16. Секторальна структура економіки (первинний, вторинний, третинний, четвертинний сектори).
17. Галузева структура господарства України та напрями її модернізації.
18. Промисловий комплекс країни та проблеми деіндустріалізації.
19. Агропромисловий комплекс (АПК) України: сучасний стан, експортний потенціал та виклики.
20. Сфера послуг в національній економіці та її зростаюче значення.
21. Необхідність, цілі, функції та межі державного регулювання економіки (ДРЕ).
22. Фіскальна (бюджетно-податкова) політика держави: інструменти та ефективність.
23. Монетарна (грошово-кредитна) політика Національного банку та її вплив на стабільність.
24. Інвестиційна політика держави та методи залучення іноземного капіталу.
25. Соціальна політика держави: регулювання доходів населення, захист та зайнятість.
26. Антимонопольна політика та захист економічної конкуренції в Україні.
27. Регіональна структура національної економіки та її специфіка.
28. Сутність, цілі та інструменти державної регіональної політики.
29. Економічні диспропорції розвитку регіонів України та шляхи їх подолання.
30. Сутність та значення реформи децентралізації для розвитку територіальних громад.
31. Економічна безпека держави: сутність, загрози та критерії оцінки.
32. Фінансова безпека як ключовий елемент стабільності національного господарства.
33. Енергетична безпека країни та шляхи диверсифікації енергоресурсів.
34. Продовольча безпека України в сучасних умовах.

35. Концепція сталого розвитку та «зелена» економіка: пріоритети для України.
36. Інтеграція національної економіки України у світове господарство.
37. Зовнішньоекономічна політика держави: протекціонізм проти лібералізації.
38. Структура експорту та імпорту України: проблеми сировинної залежності.
39. Платіжний баланс країни та його вплив на курс національної валюти.
40. Співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями (МВФ, Світовий банк).
41. Предмет, об'єкт, завдання та методи дослідження регіональної економіки.
42. Поняття «регіон», «територія» та «простір» в економічній науці.
43. Еволюція класичних теорій розміщення продуктивних сил.
44. Система показників соціально-економічного розвитку регіону (ВРП – валовий регіональний продукт, рівень безробіття, інвестиції в основний капітал).
45. Природно-ресурсний потенціал регіонів та його вплив на територіальну спеціалізацію.
46. Демографічний та трудовий потенціал регіонів: проблеми депопуляції та міжрегіональної міграції.
47. Екологічні чинники просторового розвитку та концепція збалансованого (сталого) розвитку територій.
48. Економіко-географічне та геополітичне положення регіону як фактор його конкурентоспроможності.
49. Поняття територіальної структури національної економіки та форми просторової організації (промислові вузли, агломерації, ТПК).
50. Сутність та критерії економічного районування території країни.
51. Територіально-виробнича спеціалізація регіонів та коефіцієнти її оцінки (коефіцієнт локалізації, спеціалізації).
52. Регіональні економічні кластери: сутність, переваги та вітчизняний досвід формування.
53. Спеціальні (вільні) економічні зони та промислові (індустріальні) парки як інструменти регіонального розвитку.
54. Сутність, стратегічні цілі, принципи та об'єкти державної регіональної політики.
55. Моделі регіонального розвитку: політика вирівнювання (конвергенція) проти політики підтримки «точок росту» (дивергенція).
56. Адміністративно-територіальний устрій України та його вплив на управління економікою.
57. Реформа децентралізації в Україні: економічна суть, формування спроможних територіальних громад.
58. Нормативно-правове забезпечення регіонального розвитку (Закон України «Про засади державної регіональної політики», Державна стратегія регіонального розвитку).
59. Фінансові ресурси регіону та джерела їх формування.

60. Міжбюджетні відносини та механізми фінансового вирівнювання (дотації вирівнювання, субвенції, реверсна дотація).
61. Державний фонд регіонального розвитку (ДФРР) та його роль у фінансуванні місцевих проєктів.
62. Інвестиційна привабливість регіонів та методи стимулювання залучення внутрішніх і зовнішніх інвестицій на місця.
63. Маркетинг і брендинг територій як інструмент підвищення конкурентоспроможності регіону.
64. Регіональні ринки праці: специфіка формування, зайнятість та приховане безробіття.
65. Диспропорції в рівнях і якості життя населення різних регіонів країни.
66. Проблеми розвитку депресивних, прикордонних та екологічно небезпечних регіонів.
67. Соціальна інфраструктура регіону (освіта, медицина, культура) та проблеми її модернізації.
68. Житлово-комунальне господарство регіону: стан, проблеми та напрями реформування.
69. Транскордонне співробітництво регіонів та функціонування євро регіонів.
70. Регіональна політика Європейського Союзу та досвід її адаптації в Україні.
71. Вплив цифровізації та концепції «Розумне місто» (Smart City) на розвиток регіональних центрів.
72. Просторові зрушення в економіці під впливом воєнних дій: релокація підприємств та вимушена міграція.
73. Економічне відновлення постраждалих територій: специфіка формування регіональних планів реконструкції.
74. Роль міжрегіонального співробітництва у процесі європейської інтеграції України.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бутко М. П. та ін. Регіональна економіка в модернізаційному форматі: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 432 с.
1. Волощук В. Р. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємств АПК : монографія. Житомир : Видавництво ЖНАЕУ, 2020. 392 с.
2. Волощук К. Б. Механізми інноваційно-інвестиційного розвитку агропромислових підприємств : монографія. Кам'янець-Подільський : Сисин О. В., 2011. 320 с.
3. Волощук Ю. О. Модернізація агропромислових підприємств в контексті неіндустріалізації : монографія. Житомир : Видавництво ЖНЕУ, 2019. 364 с.
4. Вовченко О. В. Інновації у промисловості: вплив на економічну безпеку України : монографія. Київ : КРОК, 2021. 134 с.

5. Гринів Л. С., Кічурчак М. В. Національна економіка України: навчальний посібник. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2021. 504 с.
6. Гринів Л. С. Регіональна економіка та природокористування : навч. посіб. Львів : Магнолія-2006, 2022. 352 с.
7. Гук О. В., Шендерівська Л. П., Мохонько Г. А. Інвестування інноваційної діяльності : навчальний посібник. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Політехніка, 2022. 186 с.
8. Дадашев Б. А. Регіональна економіка: курс лекцій та навчальний посібник. Київ: ЦУЛ / КНУshop, 2022 (перевидання). 234 с.
9. Долішній М. І., Паламарчук М. М. Регіональна економіка : підручник. Київ : Знання, 2020. 560 с.
10. Заблоцький Б. Ф. Регіональна економіка: навчальний посібник. 2-ге вид., стереотипне. Львів: Новий Світ-2000, 2025. 546 с.
11. Заблоцький Б. Ф. Національна економіка: підручник. Львів: Новий Світ-2000, 2024 (оновлене стереотипне перевидання). 582 с.
12. Зарецька Л. М., Кулініч О. А. Національна економіка: конспект лекцій. Харків: ХНТУСГ, 2021. 132 с.
13. Заходим М. В. Ринок продукції тваринництва і продовольча безпека : монографія. Кам'янець-Подільський : ЗВО «ПДУ», 2023. 375 с.
14. Клиновий Д. В. Регіональна економіка : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2022. 340 с.
15. Качан Є. П. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка : підручник. Київ : Вікар, 2020. 376 с.
16. Ковальська Л. Л., Кривов'язюк І. В. Економіка підприємства : підручник. Київ : Кондор, 2020. 700 с.
17. Ковальчук І. В. Економіка підприємства : навч. посіб. Київ : Знання, 2023. 679 с.
18. Корженівська Н. Л. Імперативи та пріоритети економічної безпеки товаровиробників зерна в умовах ринкової глобалізації : монографія. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2019. 440 с.
19. Кузьмин В. М. Економіка підприємства та управлінська економіка : практикум. Львів : Новий Світ-2000, 2021. 216 с.
20. Лисак О. І., Андрєєва Л. О., Болтянська Л. О. Економіка підприємства : навч. посіб. Мелітополь : Люкс, 2020. 272 с.
21. Манів З. О., Луцький І. М. Регіональна економіка : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 328 с.
22. Мельник Л. Г., Карінцева О. І. Сучасна економіка підприємства : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2026. 410 с.
23. Пепа Т. В., Батченко Л. В. Регіональна економіка : навч. посіб. Київ : Кондор, 2023. 287 с.
24. Савчук В. П. Регіональна економіка : теорія і практика розвитку регіонів : монографія. Київ : КНЕУ, 2023. 418 с.
25. Соляр В. В., Анісімова О. В. Регіональна економіка: тренінг-курс: навчально-методичний посібник. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2021. 173 с.

26. Тульчинська С. О., Кожемяченко О. О., Кузьмінська Н. Л., Шашина М. В. Національна економіка: підручник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 359 с.
27. Чернюк Л. Г. Регіональна економіка та регіональна політика : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2025. 360 с.
28. Шевчук Л. Т. Регіональна економіка : навч. посіб. Львів : Новий Світ-2000, 2021. 400 с.

Блок 3 «Зовнішньоекономічна діяльність»

1. Поняття, сутність та види зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання.
2. Принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності в Україні та її нормативно-правова база.
3. Види суб'єктів ЗЕД та порядок їхньої державної реєстрації.
4. Структура та функції державних органів регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
5. Міжнародні економічні організації (СОТ, МВФ, Світовий банк) та їхній вплив на правила ведення ЗЕД.
6. Система тарифного регулювання: види мита, митний тариф та митна вартість товарів.
7. Нетарифні методи регулювання ЗЕД: квотування, ліцензування, ембарго та технічні бар'єри.
8. Валютне регулювання та валютний контроль при здійсненні експортно-імпортних операцій.
9. Спеціальні економічні зони (СЕЗ) та території пріоритетного розвитку як інструменти активізації ЗЕД.
10. Сутність та механізм дії міжнародних правил інтерпретації комерційних термінів (Incoterms 2020).
11. Структура та зміст міжнародного комерційного контракту купівлі-продажу товарів.
12. Порядок та етапи підготовки, укладання та виконання зовнішньоекономічних угод.
13. Організація та особливості здійснення експортних операцій суб'єктами господарювання.
14. Організація та особливості здійснення імпортних операцій.
15. Міжнародні зустрічні торговельні операції (бартер, зустрічні закупівлі, компенсаційні угоди).
16. Специфіка проведення міжнародних тендерів, аукціонів та біржової торгівлі у ЗЕД.
17. Форми міжнародних розрахунків у ЗЕД: документарний акредитив, інкасо, банківський переказ.
18. Транспортне забезпечення ЗЕД та особливості складання договорів міжнародного перевезення вантажів.
19. Митне декларування товарів: види митних декларацій та етапи митного оформлення.

20. Класифікація та методи оцінювання комерційних, валютних та форс-мажорних ризиків у ЗЕД.

21. Страхування ризиків при здійсненні зовнішньоекономічних операцій.

22. Економічна ефективність ЗЕД підприємства та система показників її оцінки.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. Київ : Кондор, 2022. 320 с.

2. Дахно І. І. Зовнішньоекономічна діяльність : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2021. 568 с.

3. Дашутіна Л. О. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник. Суми: СНАУ, 2024. 157 с.

4. Зінчук Т. О. Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 416 с.

5. Кириченко О. А., Кавас І. В. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. Київ : Знання, 2021. 518 с.

6. Клиновий Д. В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2023. 360 с.

7. Козак Ю. Г., Логвінова Н. С., Притула Н. В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 792 с.

8. Мазаракі А. А., Мельник Т. М., Дьяченко О. В. та ін. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: підручник / за заг. ред. А. А. Мазаракі, Т. М. Мельника. Київ: ДТЕУ, 2023. 516 с.

9. Новак В. О., Мостенська Т. Л. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2024. 494 с.

10. Рогач О. І., Шнирков О. І. Міжнародна торгівля та зовнішньоекономічна діяльність : навч. посіб. Київ : Київський університет, 2023. 450 с.

11. Савчук В. П. Економіка підприємства в умовах цифровізації: монографія. Київ: Ліра-К, 2025. 340 с.

12. Савчук В. П. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : теорія та практика : монографія. Київ : КНЕУ, 2022. 430 с.

13. Філіпенко А. С. Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність : підручник. Київ : Либідь, 2020. 392 с.

14. Чернюк Л. Г. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств: навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2025. 342 с.

Блок 4 «Економічна статистика. Математичні методи, моделі та технології в економіці»

1. Предмет, метод і завдання економічної статистики в системі економічних наук.
2. Статистичне спостереження: сутність, організаційні форми та методи проведення.
3. Статистичне зведення і групування: види, принципи побудови та практичне значення.
4. Абсолютні, відносні та середні величини в економічній статистиці.
5. Варіація соціально-економічних явищ і методи її статистичного вимірювання.
6. Ряди розподілу та їх характеристика.
7. Ряди динаміки: види, показники аналізу та методи виявлення тенденцій розвитку.
8. Індексний метод у статистиці: індивідуальні та загальні індекси, їх застосування в економічному аналізі.
9. Статистичні методи аналізу взаємозв'язків між економічними явищами: кореляція та регресія.
10. Вибіркове спостереження: сутність, способи формування вибірки та оцінка репрезентативності.
11. Система національних рахунків (СНР): основні категорії та показники.
12. Статистика населення, трудових ресурсів і ринку праці.
13. Статистика національного багатства, основних фондів та інвестицій.
14. Статистика фінансових результатів діяльності підприємств і макроекономічних показників.
15. Міжнародні статистичні стандарти та їх роль у дослідженні міжнародних економічних відносин. Статистичне спостереження
16. Методологічні основи статистичного моделювання та прогнозування
17. Формування інформаційної бази моделі і опис об'єкта моделювання
18. Моделі класифікації
19. Основи моделювання взаємозв'язків
20. Розширена регресія
21. Моделювання і прогнозування динаміки
22. Багатофакторне прогнозування
23. Моделювання причинних комплексів і рекурентні моделі
24. Модель головних компонент

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бандоріна Л. М., Лозовська Л. І., Савчук Л. М. Моделювання економіки : навч. посіб. Дніпро: УДУНТ, 2022. 154 с.
2. Волонтир Л. О., Потапова Н. А., Ушкаленко І. М., Чіков І. А. Оптимізаційні методи та моделі в підприємницькій діяльності : навч. посіб. Вінниця : ВНАУ, 2020. 404 с.
3. Волощук В. Р. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємств АПК: монографія. Житомир : Видавництво ЖНАЕУ, 2020. 392 с.

4. Гамалій В. Ф., Сотніков В. С., Жовновач Р. І. та ін. Математичні моделі в маркетингу та менеджменті: навч. посіб. 3-тє вид., допов. і перероб. Кропивницький: Центральнo-український технічний університет, 2023. 181 с.
5. Григорків В. С., Григорків М. В., Ярошенко О. І. Оптимізаційні методи та моделі : підручник. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2022. 440 с.
6. Козьменко О. В., Кузьменко О. В. Економіко-математичні методи та моделі (економетрика) : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2021. 406 с.
7. Копич І. М., Сороківський В. М., Стефаняк В. І. Математичні моделі в менеджменті та маркетингу : навч. посіб. Львів : Новий Світ-2000, 2021. 376 с.
8. Кузьмін О. Є., Новаківський І. І. Економіко-математичні методи і моделі у науково-дослідних роботах : навч. посіб. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2021. 284 с.
9. Мельник Л. Г., Карінцева О. І., Кубах А. І. Математичне моделювання економічних процесів : навч. посіб. Суми : СумДУ, 2021. 284 с.
10. Покотило С. О., Грицай І. О. Економіко-математичне моделювання : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2022. 312 с.
11. Савчук В. С., Іваненко І. В. Оптимізаційні методи і моделі в економіці та менеджменті. Київ : КНЕУ, 2022. 340 с.
12. Шевченко Л. С., Гнатенко І. А. Економетрія та економіко-математичні методи в менеджменті. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2023. 256 с.
13. Яковенко Р. В. Моделювання соціально-економічних систем : навч. посіб. Дніпро : ДНУ, 2021. 298 с.

Додаток 1

Приклад екзаменаційного білета

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Голова приймальної комісії

доцент _____ **Андрій ЗЕЛЕНСЬКИЙ**
«__» _____ 2026 р.

БІЛЕТ № 1

**вступного іспиту для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора
філософії за спеціальністю С1 «Економіка»**

1. Цифровізація економіки та трансформація економічних відносин.
2. Сутність та роль інституціонального середовища у функціонуванні економіки.
3. Організація та особливості здійснення експортних операцій суб'єктами господарювання.
4. Основи моделювання взаємозв'язків.

Голова предметної комісії, професор

Наталія КОРЖЕНІВСЬКА
